

RITAHARJUN PÄIVÄKODIN ESIOPETUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA 2023-2024

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Esiopetus tukee lapsen valmiutta suuntautua elinikäisen oppimisen polulle ja luo pohjaa kestävän elämäntavan omaksumiselle. Lapsi kasvaa ja kehittyy yksilönä. Arjessa kiinnitetään huomiota monipuolisiin, eri tilanteissa muunneltaviin oppimisympäristöihin. Tutkimusaiheen työstäminen **Steam-toiminnan** menetelmin pitää sisällään monia oppimisen osa-alueita, kuten *tutkin ja toimin ympäristössäni, kasvan, liikun ja kehityn, ilmaisun monet muodot, kulttuurinen osaaminen, minä ja meidän yhteisömme sekä kielten rikas maailma*. Vaihtuvissa projekteissa käydään läpi useita laaja-alaisen osaamisen alueita, esimerkiksi Huutilammen retkellä nousi hämähäkkiaihe lasten spontaaniksi kiinnostuksen kohteeksi. Projektissa teemme aina alkukartoituksen aiheesta sekä kuvailemme mitä opimme projektin aikana. Projekti kehittää lapsen monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista; tiedonhankintaa, tutkimista, osallisuutta, vaikuttamista sekä itseilmaisua. Aihetta voi toteuttaa leikkien, laulaen, lorutellen, draaman keinoin tai taideprojekteina. Laaja-alainen oppiminen kokonaisuudessaan toteutuu leikin ja vuorovaikutuksen kautta.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Jokaisen lapsen tulee saada tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioonotetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä osana ryhmää. Lapsi saa oppia ja rakentaa käsitystä itsestään omien lähtökohtiensa mukaisesti. Lapsi saa kokea olevansa arvostettu ja jokaisen mielipide on yhtä arvokas. Lapsi pääsee kokeilemaan ja opettelemaan uusia asioita. Lapsen aito kohtaaminen ja aikuisen läsnäolo ovat tärkeitä. Yhteisistä säännöistä ja toimintatavoista sovitaan yhdessä lasten kanssa. Lapsi saa laadukasta opetusta, kannustavaa palautetta ja oikeudenmukaista kohtelua. Jokaisella lapsella on oikeus kasvun ja oppimisen tukeen. Lapsen oppimista ja hyvinvointia tuetaan laatimalla jokaiselle lapselle lapsikohtaisen esiopetussuunnitelma. Tänä vuonna lapsen esiopetusta koskeva suunnitelma löytyy eVakasta. Toimintakaudella 2023-2024 painotamme itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen lisäksi etenkin leikki- ja vuorovaikutustaitojen

kehittämistä sekä itsesäätelytaitoja. Päiväkodissa on käytössä Mini-Verso sovittelumalli ristiriitatilanteissa.

3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Lapset osallistuvat oppimisympäristöjen rakentamiseen sekä muokkaamiseen. Pienryhmätoiminnan avulla voimme jakaa lapsia pienempiin porukoihin ja hyödyntää eri leikkitiloja. Ulkoilutilanteita porrastamalla vähennämme ruuhkia eteisissä sekä mahdollistamme tiloja myös muiden ryhmien käyttöön. Joustavien pienryhmien avulla voimme luoda monipuolisia kokemuksia lapsille yli ryhmärajojen. Oppimisympäristöistä huolehditaan yhteisesti sekä pidetään ne viihtyisinä. Käytämme kuvatukea toiminnanohjauksessa, itsesäätelytaitojen ohjauksessa, leikinvalintatauluissa, päiväjärjestyksissä sekä leikkitalanteissa. Oppimisympäristöön rakentuu toimintakauden aikana täydentyvä ja tilanteiden mukaan vaihtuva pedagoginen seinä/dokumentointi. Seinälle on kuvattu vuodenajat, lasten työt, tapahtumat sekä vanhempien ja lasten osallisuus. Esimerkiksi vanhempainillassa vanhemmat täyttivät lapsen käden muotoiseen syksyn väriseen lehteen viisi heille tärkeää toivetta/tavoitetta liittyen lapsensa esiopetusvuoteen.

Yksi tärkeä oppimisympäristö on päiväkodin lähiympäristö, jonne suuntaamme viikoittain retkille. Toiminnallinen oppiminen on keskiössä esikouluopetuksessamme. Toiminnallisen opetuksen aikana lapsi opettelee uusia asioita toiminnan ja tekemisen avulla. Kerran viikossa on myös pöytätyöskentelyä kynä- ja paperitehtävien muodossa.

Toimintakaudella 2023–2024 panostamme kaveri- ja tunnetaitoihin. Hyvien käytöstapojen omaksuminen sekä itsesäätelytaitojen kehittäminen ovat tärkeimpiä tavoitteitamme. Yhdessä tekeminen, leikki- ja leikinomaisuus sekä oppimisen ilo ja pettymysten sietokyvyn kasvattaminen ovat esikoululaisen tärkeitä perusasioita. Esiopetuksessa leikitään, harjoitellaan, opetellaan, vahvistetaan, tuetaan, kannustetaan, oivalletaan, etsitään, tutkitaan, iloitaan, opitaan ja ymmärretään. Toiminnassa on tärkeää monipuolisuus (oppimisen alueet) ja lapsen kiinnostuksen kohteiden huomioiminen.

4. Lasten osallisuus

Arjessa lasta sekä hänen mielipiteitään kuunnellaan ja lasten mielenkiinnon kohteista nousevat projektien aiheet. Lapset vaikuttavat toiminnan ja oppimisympäristöjen suunnitteluun, muokkaamiseen, toteuttamiseen sekä arviointiin haastattelujen ja keskustelujen kautta. Esiopetuksessa taitoja harjoitellaan toiminnallisesti yksin, parin kanssa tai pienissä ryhmissä. Lapsi osallistuu oman esiopetussuunnitelmansa laadintaan sekä arviointiin. Lapsille tehdään hyvinvointikyselyt, joiden tulokset huomioidaan toimintaa suunniteltaessa. Lasta kannustetaan omatoimisuuteen ja arjen taitoja opetellaan. Lapselle annetaan vastuuta tehdä asioita itse. Ruokalassa esikoululaiset annostelevat omat ruoka-annoksensa linjastolta. Lasta kannustetaan omista tavaroista, vaatteista ja tehtävistä huolehtimiseen.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä. Kohtaamme päivittäin huoltajia lapsen tuonti- ja hakutilanteissa sekä muissa tapaamisissa, kuten vanhempainillat, aamukahvit, Teams-kokoukset, yhteiset tapahtumat ja leops-keskustelut. Kommunikoimme lisäksi eVakan välityksellä, joka toimii nykyisin informaation välityskanavanamme. Jokaisella päiväkotiryhmällä on lisäksi puhelin, johon voi laittaa akuutteja viestejä. Kartoitamme myös vanhempien toiveita esiopetusvuodelle. Koska toteutamme hyvinvointipäiväkodin toimintamallia, lähetämme myös huoltajille sähköiset kyselyt, joiden tuloksia hyödynnämme toimintamme suunnittelussa.

6. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä asioita

Ritaharjun päiväkodissa kasvatus- ja opetuskieli on suomi. Lapsille järjestetään kielisuihkutusta laulujen, lorujen ja leikin muodossa. Ritaharjun koululla kielisuihkutusta järjestetään englanniksi, ruotsiksi sekä saksaksi. Suomi toisena kielenä opetusta (S2-opetus) toteutetaan yhteistyössä KOTA9-hanketyöntekijän kanssa.

Tutustumme eri kulttuureihin esimerkiksi osallistumalla päiväkodin yhteiseen "seikkailu maailman ympäri" tapahtumaan. Tutustumme myös esiopetusryhmissä olevien lasten erilaisiin kulttuuritaustoihin. Meillä annetaan myös valmistavaa esiopetusta.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Kasvun ja oppimisen tuki suunnitellaan ja järjestetään ryhmässä osana esiopetusta lasten vahvuudet ja yksilölliset tuen tarpeet huomioiden. Jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa esiopetuksen oppimissuunnitelma. Tuen tarpeiden tunnistamiseksi esiopetusryhmässä tapahtuvan havainnoinnin lisäksi käytämme erilaisia arviointimenetelmiä. Lapsen tarvitsemaan tukeen vastaamme oppimisympäristöämme ja pedagogiikkaa kehittämällä. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun ja järjestämiseen. Esiopetuksen opiskeluhooltoyhteistyöhön osallistuvat hyvinvointialue Pohteen psykologi ja kuraattori.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esiopetusryhmillä on Ritaharjun koululta kummiluokat, joiden kanssa toimitaan yhdessä toimintakauden aikana. Laadimme ja toteutamme Oulun kaupungin esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyön toimintasuunnitelman yhdessä luokanopettajien kanssa. Toimintaa toteutetaan sekä päiväkodin ja koulun tiloissa sekä lähiympäristössä. Toimintaa on toteutettu esim. yhteisinä projekteina, koulukurkistuksina, tapahtumina ja vierailuina. Esiopetukselle on nimetty koululta yksi laaja- alainen erityisopettaja, jonka kanssa teemme yhteistyötä. Yhteistyötä suunnitellaan ja arvioidaan esi- ja alkuopetuksen yhteistyön palavereissa syksyisin ja keväisin.

9. Arviointi

Arvioimme toimintaympäristöämme sekä -tapojamme päivittäin. Viikoittaisissa tiimikokoontumisissa käymme läpi toiminnan toteutumista ja suunnittelemme tulevaa. Päiväkodin viikkopalaverissa arvioimme koko päiväkodin toimintaa. Osallistumme erilaisiin arviointikyselyihin yksikkönä, tiiminä tai yksilöinä. Lapset arvioivat toiminnan toteutumista erilaisten raatien ja hyvinvointikyselyn kautta. Huoltajille on mahdollisuus arvioida toimintaa heille suunnattujen kyselyiden kautta. Päiväkodissamme on puolivuositain koko työyhteisömme arviointipäivä.